

Іринчина І.Б., к.е.н.,
доцент кафедри міжнародної торгівлі

СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМ ЯК ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ГЛОБАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

Студентоцентризм у системі забезпечення якості освіти в економічному університеті має на меті підготовку конкурентоспроможних фахівців задля забезпечення ефективного (рентабельного) функціонування глобального бізнес-середовища. На сьогодні, глобальне економічне середовище є непередбачуваним і доволі асиметричним у своєму розвитку як якісних, так і кількісних характеристик. Ще 20 років тому, дипломований фахівець міг гарантовано отримувати дивіденди у якості заробітної плати протягом усього професійного життя. Сучасна динаміка оновлення інформації, часовий лаг якої становить від 6 місяців до 1 року, знецінює до 70 % масиву знань уже в установчому періоді професійної діяльності колишніх магістрів. Тому, розуміння студентами й педагогічним колективом об'єктивних ринкових умов і тренду постійної зміни як внутрішнього, так і зовнішнього середовища є першим кроком на шляху трансформації економічних університетів.

Ситуація доволі складна в умовах тенденції поширення студентського самоврядування, яка, на нашу думку, має відбуватися у форматі «профспілок» і ні в якому разі не торкатися навчального процесу, за зміст, якість і конкурентоспроможність якого несе відповідальність Університет. Повага і вдячність за власну конкурентність на ринку праці до альмаматері від підготовлених фахівців можлива при збалансованому, вираженному поєднанні інструментів «лібералізації та протекціонізму». Суворі дисципліна економічного Вузів сприятиме формуванню організованої особистості здатної функціонувати і самоорганізовуватися в умовах хаосу, що є типовим станом для економік більшості держав. Адже, Жорстка конкурентна боротьба на ринку праці вимагає надлюдського пристосування і витримки. Ріст продуктивності праці можливий суто за умов скорочення витрат. Роботодавцю потрібен один фахівець замість колишніх 10-в працівників, із базовими (класичними) знаннями економіки проте високим емоційним IQ, який напрацьовується внаслідок впевненості фахівця у власних можливостях щодо обробки масштабних швидко змінюваних масивів інформації. Це кропітка робота й привичити до неї завдання педагогів ВУЗів, адже, студент – це доросла дитина, без достатньої мотивації до праці внаслідок відсутності досвіду. Дитина не вправі командувати ні дома, ні в школі ні в університеті, якщо мова не йде про гуртки самодіяльності. Саме завдання педагогічного складу університету – постійний моніторинг потреб бізнес-середовища, ринку праці, вимог роботодавців і корегування робочих програм і методичного забезпечення дисциплін у відповідності із виявленими потребами ринку. До речі, потреби ринку співпадають із потребами замовника послуг закладів Вищої освіти, якими у 97 % являються батьки студента й завдання яких дати дитині освіту, яка б у подальшому забезпечувала життєдіяльність. Практика організації і контролю навчальної роботи студентів має бути відкорегована за рахунок посилення співпраці із бізнес-суб'єктами й міжнародного обміну студентів, що безперечно сприятиме гнучкості фахівця у процесі постійного оновлення знань і високому рівню його індивідуальної конкурентоспроможності. Рейтинг якості знань Вузів передусім має визначати рівень працевлаштування випускників.

Візьмемо досвід Європейської системи навчання. [<https://www.fh-ooe.at/campus-steyr/>] Мова тут у ніякому разі не йде про повальну демократію. Студентоцентризм у європейських університетах розуміється суто як налагоджений зворотній зв'язок викладача та студента. Студента чують. Проте, це не означає наявності у нього додаткових важелів керування навчанням. За відповідність випускників вимогам ринку відповідає Університет. Отже, формує і реалізовує систему та методику навчання Університет, в особі професорсько-викладацького складу, який тісно пов'язаний із бізнес-середовищем.

Таким чином, дослідження проблематики студентоцентризму у справі підготовки конкурентоспроможних фахівців дозволило нам прийти до наступних висновків-рекомендацій практичного спрямування.

По-перше, необхідність налагодження продуктивного зворотного зв'язку із бізнес-середовищем. Конкурентоспроможність фахівців визначає ринок праці, саме він є замовником фахівців, яких готує ВУЗ і моніторинг зміни компетенцій до фахівців, яких потребують суб'єкти внутрішнього та зовнішнього ринкового економічного простору є основою при формуванні тематичного плану дисциплін і відповідного їх методичного забезпечення. На етапі формування поняття «соціальна відповідальність бізнесу», тільки гарантовано придатний до роботи на конкретних посадах дипломований фахівець здатен мотивувати бізнес на фінансове та інформаційне співробітництво із закладами вищої освіти.

По-друге, збалансувати кількість і якість аудиторної та самостійної роботи студентів. Зокрема, жорстко визначити перелік базових, класичних економічних дисциплін, які б відповідали належному міжнародному рівню конкурентоспроможності національного фахівця. Вдосконалити зворотний зв'язок студентів у рамках самостійної роботи та посилити контроль за її виконанням. Налагодити міжнародний обмін студентами — протягом навчання 1 семестр є обов'язковим.

По-третє, розуміти студентоцентризм у якості гарантування задоволення вимог замовника освітніх послуг по прибутковому застосуванню знань студента у подальшій професійній діяльності. Тому, розуміємо під студентоцентризмом — підготовку висококваліфікованих, адаптивних до динамічних змін глобального економічного простору фахівців, витребуваних і потенційно, належно оплачуваних, з огляду на необхідність забезпечення ринку праці конкурентоспроможними фахівцями міжнародного рівня.

*Кирилюк В.В., асистент кафедри
управління персоналом та економіки праці*

СПІВПРАЦЯ МІЖ ОСВІТОЮ ТА БІЗНЕСОМ: ВІД ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИЧНОГО УТВЕРДЖЕННЯ В КНЕУ

Світові та українські тенденції свідчать, що співпраця між бізнесом і ВНЗ може приносити взаємовигідні дивіденди. Університет вже давно не є організацією, де монотонно займаються навчанням та науковою роботою, в якого є визначене майбутнє, яке повністю залежить від державної підтримки. За сучасних умов університет — це великий, складний, вимогливий, конкурентний бізнес, виживання якого великою мірою залежить від злагодженої співпраці з іншими суб'єктами ринку.

Якщо проаналізувати досвід співпраці у цьому напрямі в інших країнах світу, то можна побачити, що конкурентоспроможні підприємства розміщуються навколо наукових центрів, ВНЗ. Своєю чергою, ВНЗ також виграють від взаємодії з бізнесом. Успішними прикладами співпраці ВНЗ і бізнес-структур є Стенфордський університет, Мічиганський технологічний університет. Така співпраця та формування на одній території науково-навчально-виробничих центрів надзвичайно слабо розвинена в Україні [1].

Досить вдало у цьому напрямку, серед провідних ВНЗ України, працює Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. Так, у нашому університеті діє Центр корпоративних зв'язків КНЕУ, який координує і підтримує взаємозв'язки зі сферою бізнесу на постійній основі. Місія його діяльності спрямована на формування постійного і взаємовигідного партнерства Університету з підприємствами і організаціями різних галузей економіки (бізнес-партнерами).

Центр корпоративних зв'язків КНЕУ виконує важливі функції:

— діяльність Центру забезпечує формування системних зв'язків Університету з підприємствами і організаціями різних галузей економіки, галузевими асоціаціями, а також державними установами;

— координування організації і проведення виробничої практики студентів Університету; сприяння працевлаштуванню випускників і стажуванню представників професорсько-викладацького складу Університету;

— координування функцій інших структурних підрозділів Університету щодо його позиціонування і просування на ринку освітніх послуг і у сучасному бізнес-середовищі та інше [2].

Важливим напрямом співпраці є також проведення щорічного традиційного «Ярмарку вакансій» у стінах нашого університету.

Взаємовигідна співпраця роботодавців з державною освітньою системою дозволить забезпечити істотний перелом кризових явищ в економіці країни, підвищити конкурентоспроможність вищих навчальних закладів на основі розробки і реалізації державної освітньої політики, спрямованої на збереження науково-технологічного й інноваційного потенціалу і перетворення його на вагомий фактор довгострокового розвитку та підвищення конкурентоспроможності економіки в умовах жорсткої конкуренції посткризового періоду.

Література

1. Утвердження співпраці між освітою та бізнесом: від інноваційної теорії — до практичних результатів. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://lp.edu.ua/node/4987>
2. Офіційний сайт Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://kneu.edu.ua/ua/University_en/subdivisions/ccr/